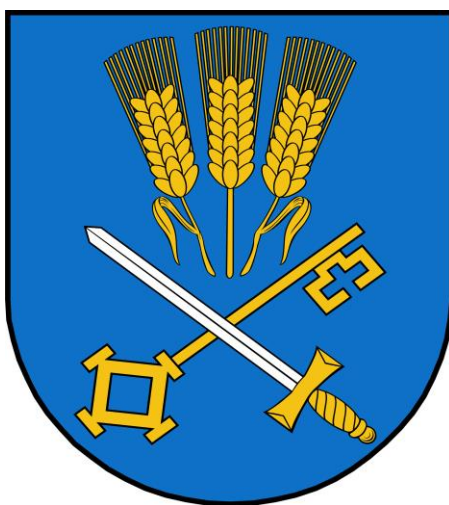

URZĄD GMINY W ŁASKARZEWIE

RAPORT
z wykonania
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY ŁASKARZEW
za lata 2012-2013

Łaskarzew, 2014r.

Spis treści

1. Podstawa, cel i zakres opracowania.	3
2. Charakterystyka Gminy Łaskarzew	3
3. Omówienie realizacji przyjętych w Programie ochrony środowiska celów i działań ekologicznych oraz zadań	5
3.1. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie poprawy jakości wód i stosunków wodnych.	5
3.2. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego.....	11
3.3. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem.	16
3.4. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	17
3.5. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed wystąpieniem poważnych awarii i zagrożeń naturalnych.	18
3.6. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu.....	20
3.7. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni trenu, surowców mineralnych i gleby	23
3.8. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej. ..	24
4. Osiągnięte wskaźniki wykonania celów w Programie ochrony Środowiska.	25
5. Propozycja zmian w Programie Ochrony Środowiska.....	28
6. Podsumowanie	28

1. Podstawa, cel i zakres opracowania.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232) Wójt gminy co dwa lata przedstawia raport z realizacji programu ochrony środowiska Radzie Gminy. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łaskarzew na lata 2004-2008r. został przyjęty Uchwałą nr XXV/101/05 Rady Gminy Łaskarzew z dnia 30 marca 2005r.

Celem raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska gminy Łaskarzew jest przedstawienie realizacji zadań zapisanych w tym dokumencie. Niniejszy Raport charakteryzuje działania w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy do dnia 31 grudnia 2013r. Zdefiniowane w raporcie cele i kierunki działania zgodne są z aktualnie obowiązującymi przepisami odnoszącymi się do ochrony środowiska:

- polityka ekologiczną państwa;
- programem ochrony środowiska dla woj. mazowieckiego
- programem ochrony środowiska dla powiatu garwolińskiego.

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. W tym samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu, czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych strefach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.) oraz ocenie wybranych wskaźników.

Opracowany Raport z realizacji GPOŚ zawiera:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań;
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów;
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Monitorowania uzyskanych wskaźników określonych w programie dało w niniejszym opracowaniu odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować przedsięwzięcia przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dnia 31 grudnia 2013r.

2. Charakterystyka Gminy Łaskarzew

Gmina położona jest w południowo – wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie garwolińskim. Układa się pierścieniem wokół miasta Łaskarzew, przy czym w części północno – zachodniej jest on zdecydowanie szerszy. Od północy gmina graniczy

z gmina Garwolin, od północnego – zachodu z gmina Górzno, od wschodu z gmina Sobolew, od południa z gmina Maciejowice., a od zachodu z gminą Wilga.

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

Mapa nr 1. Mapa województwa mazowieckiego, strona internetowa.

Pod względem geograficznym gmina leży na granicy dwóch mezoregionów geograficznych zgodnie z klasyfikacją J. Kondrackiego:

318.79 – Równina Garwolińska

318.95 – Wysoczyzna Żelechowska

Część zachodnia gminy stanowi najwyższy położony fragment Równiny Garwolińskiej. Jest to piaszczysto – gliniasta równina denudacyjna, która od okolic Łaskarzewa pochyla się w kierunku północno – zachodnim. Część wschodnia gminy znajduje się w obrębie

Wysoczyzny Żelechowskiej. Region ten leży na ogół po zewnętrznej stronie moren zlodowacenia warciańskiego, dlatego też można zakładać, że okres ten miał bardzo duży wpływ na budowę geologiczną tego obszaru. Z tego okresu pochodzi glina zwałowa znajdująca się na całym obszarze, która miejscami przykryta jest przez osady lodowcowe i wodnolodowcowe. Procesy erozyjne, które nastąpiły w późniejszym okresie (m.in. okres zlodowacenia bałtyckiego) spowodowały złagodzenie rzeźby poprzez wypełnianie obniżień i obniżanie wzniesień.

Teren gminy łagodnie opada w kierunku zachodnim. Najwyższy punkt znajduje się przy wschodniej granicy gminy na pół-wsch od wsi Kacprówek (172 m n.p.m.) natomiast najniższy w dolinie Promnika przy granicy zachodniej (111 m n.p.m.). Ukształtowanie powierzchni jest mało urozmaicone. Część wschodnia jest bardziej pofałdowana. Urozmaicenie terenu stanowi dolina Promnika przecinająca teren gminy w osi wschód - zachód oraz dolinki mniejszych cieków.

Gmina Łaskarzew składa się z 25 sołectw i zajmuje obszar ponad 87,53km², zamieszkiwany przez 5443 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2013r. – źródło: Ewidencja Ludności). Przeważają grunty V i VI klasy. Grunty orne stanowią 42km², lasy zaś 28 km².

3. Omówienie realizacji przyjętych w Programie ochrony środowiska celów i działań ekologicznych oraz zadań

W Programie ochrony środowiska dla Gminy Łaskarzew wyznaczono szereg celów i działań z zakresu ochrony środowiska, zmierzających do poprawy w zakresie jego poszczególnych elementów. Dla spełnienia priorytetów ekologicznych sformułowano szereg zadań o charakterze inwestycyjnym i pozainwestycyjnym. Sposób i stopień ich realizacji zaprezentowano je w kolejnych rozdziałach niniejszego Raportu.

Poniżej przedstawiono stan realizacji zadań dla poszczególnych dziedzin ochrony środowiska w latach 2012 – 2013r.

3.1. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie poprawy jakości wód i stosunków wodnych.

WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Łaskarzew znajduje się w dorzeczu Wisły. Zasoby wód powierzchniowych są ubogie. Obszar podzielony jest pomiędzy zlewnię rzeki Wilga – część północna oraz zlewnię rzeki

Promnik. Promnik jest głównym ciekim i przepływa przez teren gminy ze wschodu na zachód *Promnik* – długość rzeki na terenie gminy wynosi 13 km.

Badania monitoringowe w roku 1999 kwalifikowały Promnik jako rzekę pozaklasową z uwagi na przekroczenia zawartości ołowiu, azotu azotanowego i miano Coli. W części zachodniej rzeka silnie meandruje. Jej największym dopływem jest struga spod Gąsowa, przepływająca przez wsie Kacprówek, Pilczyn Stary i Pilczyn Nowy. Ponadto teren gminy odwadniany jest przez mniejsze bezimienne cieki, będące odpływami Wilgi i Promnika.

W 2012 roku były wykonywane badania jakości wód powierzchniowych dwóch rzek: Wilgi i Promnik. Punkty pomiarowo kontrolne zlokalizowane były poza terenem Gminy Łaskarzew - w Rudzie Tarnowskiej oraz Woli Mysłowskiej. Poniżej przedstawiono wyniki badań z 2012 r. wraz z klasyfikacją przeprowadzoną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie.

Zdjęcie nr 1. Rzeka Promnik.¹

Tabela 1. Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód rzeki Promnik w 2012r.

¹<http://www.wios.warszawa.pl/pl/monitoring-srodowiska/monitoring-wod/monitoring-rzek/813,Monitoring-rzek-w-latach-2010-2012.html>

Nazwa rzeki	Nazwa punktu	Makrofitowy indeks rzeczny (MIR)	Makroczkrowce bentosowe (indeks MMI)	Temp. °C	Tlen rozpuszcz. (mgO ₂ /l)	BZT5 (mgO ₂ /l)	OWO (mgC/l)	Przewodność w 20°C (uS/cm)	Twardość ogólna (mgCaCO ₃ /l)
Promnik	Ruda Tarnowska	36,6 III	0,734 II	10,5 I	8,6 I	3,7 II	8,7 I	416 I	202 I
Wilga	Wola Mysłowska	40,1 II	0,695 III	10,3 I	7,7 I	3,3 II	16,0 I	394 I	202 I

Nazwa rzeki	Nazwa punktu	Odczyn pH	Azot amonowy (mgN-NH ₄ /l)	Azot Kjeldahla (mgN/l)	Azot azotanowy (mgN-NO ₃ /l)	Azot ogólny (mgN/l)	Fosforany (mgPO ₄ /l)	Fosfor ogólny (mgP/l)
Promnik	Ruda Tarnowska	7,1-8,1 I	0,070 I	0,99 I	3,690 II	4,67 I	0,220 II	0,205 II
Wilga	Wola Mysłowska	6,8-8,3 I	0,243 I	1,78 I	2,330 II	4,12 I	0,205 II	0,135 I

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów fizykochemicznych (1-5)	Substancje szczególnie szkodliwe-specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Klasa elementów biologicznych
Promnik	Ruda Tarnowska	stan db / potencjał db	-	umiarkowany	-	II
Wilga	Wola Mysłowska	poniżej stanu / potencjału dobrego	-	umiarkowany	-	III

Niebieski – stan bd / potencjał max.

Zielony - stan bd / potencjał bd

Żółty - stan / potencjał umiarkowany

Wody stojące – Największe zbiorniki wód stojących na terenie gminy są pochodzenia antropogenicznego, są to stawy rybne w Budach Krępskich o powierzchni 42 ha oraz stawy rybne w Rowach o powierzchni 30,6 ha.

Wody stojące nie były badane w latach 2012 – 2013 ani w latach wcześniejszych, ich stan jest nieznan.

Głównym zanieczyszczeniem rzek płynących przez teren Gminy jest nieprawidłowo prowadzona gospodarka ściekowa oraz zanieczyszczenia obszarowe spływające z terenów rolniczych

W 2012 r. obie badane rzeki charakteryzowały się umiarkowanym stanem i potencjałem ekologicznym - oceniono jako umiarkowany.

Prowadzone w 2012 roku badania wód rzeki Promnik i Wilga wykazały we wszystkich punktach pomiarowych wody IV klasy jakości – zadawalającej, ze względu na następujące wskaźniki: fosforany, azot Kjeldahla.

WODY PODZIEMNE

Pod względem hydrogeologicznym Gmina Łaskarzew znajduje się w obrębie Niecki Mazowieckiej. Pierwszy użytkowy poziom wodonośny znajduje się w utworach czwartorzędowych. Zasilany jest z wód opadowych i roztopowych a jego słaba izolacja powoduje, że jest on w bardzo znacznym stopniu narażony na zanieczyszczenia związane z nieuregulowaną gospodarką wodno – ściekową. Główny poziom wodonośny Niecki Mazowieckiej na obszarze, której położona jest gmina Łaskarzew znajduje się w piętrze utworów trzeciorzędowych.

Mieszkańcy Gminy zaopatrują się w wodę przede wszystkim z pierwszego poziomu pochodzącego z piaszczystych utworów czwartorzędowych. Zasilanie pierwszego poziomu wodonośnego odbywa się poprzez wody opadowe i roztopowe.

Gmina Łaskarzew w zestawieniu punktów badawczych wód podziemnych w sieci krajowej PIG w roku 2012 na terenie województwa mazowieckiego wraz z oceną jakości w 2007, 2010 i 2012 mieści się w III klasie wód czyli - wody zadowalającej jakości².

²<http://www.wios.warszawa.pl/pl/monitoring-srodowiska/monitoring-wod/monitoring-wod-podziem/814,Monitoring-wod-podziemnych-za-2012-rok.html>

Zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych wynika przede wszystkim z infiltracji zanieczyszczeń z wód powierzchniowych (w dolinach rzek) oraz migracji wglębnej zanieczyszczeń z obszarów o słabej izolacyjności gruntowej warstw wodonośnych.

Organy Inspekcji Sanitarnej sprawują kontrolę nad jakością wód podziemnych pobieranych na cele socjalne i gospodarcze oraz nad stanem sanitarno-higienicznym urządzeń wodnych.

W latach 2012 – 2013 długość sieci wodociągowej wynosiła 50,2km (stan na 31.12.2013r.). W gminie funkcjonowało 1181 szt. połączeń do budynków mieszkalnych.. Ludność korzystająca z wody wodociągowej wynosiła 5000 osób, co stanowiło 90% mieszkańców gminy.

W 2013r. dostarczono gospodarstwom domowym 116448 m³ wody. Zużycie wody z wodociągów na jednego mieszkańca wynosiło w 2013r 21m³/rok.

W roku 2013r. funkcjonowało 5342mb (w tym grawitacyjna 4675mb, ciśnieniowa 667mb) sieci kanalizacyjnej. W 2013r. czynnych było 166 sztuk połączeń sieci kanalizacyjnej do budynków mieszkalnych, co stanowi 11% w skali gminy. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej szacowano w 2013r. na 487 osób.

W 2013r. odprowadzono siecią kanalizacyjną 15dm³ (tys.m³)/rok ścieków. Ilość ścieków oczyszczonych (łącznie ze ściekami dowożonymi i wodami infiltracyjnymi) wynosiła w 2013r 17dm³ (tys.m³)/rok

Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków wynosiła 487 osób.

Tabela 2. Oczyszczalnia ścieków w Gminie Łaskarzew

L.p.	Jednostka organizacyjna	Rodzaj oczyszczalni	Rodzaj oczyszczonych ścieków	Metoda oczyszczania	Odbiornik ścieków oczyszczonych km zrzutu	Miejscowość	Projektowana przepustowość max w m3	Projektowana przepustowość śr. dobową w m ³
1.	Oczyszczalnia ścieków	Mechaniczna, Biologiczna	komunalne	osad czynny	Promnik /km zrzutu 15+600/; Wisła /31 km/	Nowy Pilczyn	280,00	220,00

Stan realizacji kierunków działań i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Łaskarzew przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie poprawy jakości wód i stosunków wodnych w latach 2012 - 2013.

L.p.	Cel, kierunek działania	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Dążenie do relatywnego zmniejszenia zużycia wody w gospodarstwach domowych, przemyśle i rolnictwie	Mieszkańcy gminy, podmioty gospodarcze, rolnicy	Cel jest realizowany przez użytkowników wody – mieszkańców, rolników, przedsiębiorców, zgodnie z ich potrzebami, wiedza rachunkiem ekonomicznym i posiadanymi decyzjami i pozwoleniami. Oszczędność wody jest wymuszana na użytkownikach przez wzrastające opłaty za jej użytkowanie. W placówkach oświatowych oraz mediach ogólnopolskich i lokalnych prowadzona jest edukacja ekologiczna obejmująca także zagadnienia związane z ochroną wód i ograniczeniem jej zużycia
2.	Dążenie do osiągnięcia właściwych standardów wód powierzchniowych pod względem jakościowym poprzez ich ochronę przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł przemysłowych, komunalnych i rolniczych	Gmina, podmioty gospodarcze	Realizacja celu odbywa się poprzez budowę i modernizację obiektów oczyszczających ścieki, rozbudowę sieci kanalizacyjnej. Podmioty gospodarcze realizują cel poprzez modyfikację procesów produkcyjnych oraz montaż urządzeń do podczyszczania lub oczyszczania ścieków
3.	Ograniczanie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z rolnictwa	Właściciele i zarządcy terenów	Działanie realizowane przez osoby uprawiające ziemię poprzez rozsądne i adekwatne do potrzeb stosowania nawozów naturalnych i sztucznych.
4.	Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami	Gmina	W 2013r. rozpoczęto III etap budowy kanalizacji sanitarnej z przyłączami: - dł. sieci kanalizacyjnej 4 379,5mb - dł. przyłączy kanalizacyjnych 2 168m - 116 przyłączy Koszt inwestycji 2 047 143,28zł.
5.	Modernizacja stacji uzdatniania wody	Gmina	W 2013r. rozpoczęto wykonywanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej Stacji Uzdatniania Wody w Melanowie – koszt 28 0200,00zł.

Podsumowując można stwierdzić, że wyznaczone w POŚ cele z zakresu jakości wód i stosunków wodnych były w latach 2012 – 2013 sukcesywnie realizowane.

3.2. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego.

Na terenie Gminy Łaskarzew nie prowadzono bezpośrednich pomiarów jakości powietrza atmosferycznego. Do określenia jakości powietrza użyto wyniki badań dla całego Powiatu Garwolińskiego.

Na terenie Powiatu Garwolińskiego pomiary stanu powietrza prowadzone były przez Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Siedlcach. Pomiary prowadzono w Garwolinie.

W celu charakteryzowania stanu aktualnego w zakresie jakości powietrza atmosferycznego na terenie Powiatu Garwolińskiego odniesiono się do „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2013r.” sporządzonej przez WIOŚ.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 1232) Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w terminie do 31 marca każdego roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref.

Powiat garwoliński (wraz z gminą Łaskarzew) przypisany został do strefy mazowieckiej o kodzie PL1404. Strefa ta zajmuje powierzchnię 34841km² i jest zamieszkała przez 3242,9 tys. mieszkańców.

Klasyfikacja stref przeprowadzana jest oddzielnie dla dwóch grup kryteriów: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, a otrzymane wyniki opisywane są w klasach. W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,

klasa B – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (tylko dla PM_{2,5}),

klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe,

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

klasa D1 – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

klasa D2 – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

3. Dla substancji, dla których określone są poziomy docelowe:

klasa A – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu

klasa C2 – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom docelowy.

przy czym:

poziom dopuszczalny to standard jakości powietrza, określa on poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany;

poziom docelowy to poziom, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych; poziom ten określa się w celu zapobiegania lub ograniczenia szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość;

poziom krytyczny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednio niepożądane skutki w odniesieniu do niektórych receptorów, takich jak drzewa,

poziom celu długoterminowego to poziom substancji, poniżej którego bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych.

margines tolerancji – oznacza procentowo określoną część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony, zgodnie z warunkami ustanowionymi w dyrektywie.

Tabela 4. Klasyfikacja strefy mazowieckiej dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne - ochrona zdrowia - 2013r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie							
SO ₂	NO ₂	PM10	benzen	PM2.5 ¹⁾	PM2.5 ²⁾	ołów Pb	CO

			C ₆ H ₆				
A	A	C	A	C	C2	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim. Raport za 2013r., WIOŚ W-wa.

Tabela 5. Klasyfikacja strefy mazowieckiej dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe - ochrona zdrowia - 2013r

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
arsen w pyłe PM10	nikiel w pyłe PM10	Kadm w pyłe PM10	benzo(a)piren w pyłe PM10
A	A	A	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim. Raport za 2013r., WIOŚ W-wa.

Tabela 6. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych dla ozonu, pod kątem ochrony zdrowia

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie	
O ₃ ²⁾	O ₃ ³⁾
A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim. Raport za 2013r., WIOŚ W-wa.

1) wg. poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji

2) wg poziomu docelowego

3) wg poziomu celu długoterminowego

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za 2013r. zostały określone strefy w województwie mazowieckim, w których należy podjąć określone działania w celu przywrócenia na danym obszarze obowiązujących standardów jakości powietrza.

Ze względu na przekroczenia norm stężeń zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej wykonano POP, jeżeli normy te będą nadal przekraczały i sytuacja się utrzyma, zarząd województwa obowiązany jest do aktualizacji programu po okresie 3 lat od wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie POP.

W strefie mazowieckiej doszło do przekroczenia poziomu docelowego (PM_{2,5}) i poziomu celu długoterminowego (O₃ i AOT40), dla których nie ma konieczności wykonywania POP, ale należy dążyć do obniżenia stężeń ocenionych substancji.

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów-Pb, arsen-As, kadm-Cd, nikiel-Ni, ozon-O₃ (poziom dopuszczalny) standardy emisyjne na terenie wszystkich stref (cały obszar województwa) były dotrzymane.

Na terenie Gminy Łaskarzew występują wszystkie kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe (głowie komunikacja) i powierzchniowe. Znaczący wpływ na poziom stężeń pyłu w powietrzu atmosferycznym ma: emisja zanieczyszczeń ze źródeł bytowo – komunalnych, ze źródeł związanych z transportem samochodowym. Dodatkowym źródłem zanieczyszczenia powietrza pyłem jest unoszenie się pyły z powierzchni terenu, dróg, dachów, pól uprawnych itd. Główne źródło zanieczyszczeń powietrza stwarza na terenie gm. Łaskarzew tzw.: niska emisja pochodząca z indywidualnych palenisk domowych oraz w bardzo ograniczonym stopniu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych i z zakładów produkcyjnych.

W 2013r. długość sieci gazowej wynosiła około 19,05km. Liczba przyłączy do budynku wynosiła 252 szt. Przyłączy czynnych do budynków mieszkalnych jest 242 szt. Zużycie gazu w 2013r. wynosiło 1 431,42 tys. m³.

System ciepłowniczy Gminy opiera się w dużej mierze na lokalnych, indywidualnych paleniskach domowych lub lokalnych kotłowniach.

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań przedstawiono w poniższej tabeli

Tabela 7. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w latach 2012-2013.

L.p.	Cel, kierunek działania	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Dążenie do ograniczenia emisji ze źródeł komunalnych, szczególnie źródeł niskiej emisji	Gmina, właściciel obiektów i urzędzeń, gospodarstwa domowe	Zadania ciągłe, w trakcie realizacji, polega na modernizacji źródła ciepła, zamianie paliwa, zamianie nieefektywnych, przestarzałych źródeł ciepła (np. gaz, olej). W 2013r. dokonano remontu kotłowni w budynku Zespołu Szkół w Starym Pilczynie na kwotę: 90 705,51zł. oraz przeprowadzono modernizację kotłowni w budynku Szkoły Podstawowej w Dąbrowie na kwotę: 54 872,92zł. W 2013r. został opracowany Program usuwania wyrobów zawierających azbest wraz z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest. Na ten cel gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości 12 tys. zł z Ministerstwa Gospodarki, pozostał kwota tj. 2 804,88 pochodziła z budżetu gminy.
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina	W 2013r. wykonano termomodernizację i modernizację budynku świetlicy wiejskiej w Budach Krępskich (wykonano remont ścian, sufitów, podłóg, instalacji elektrycznej i

			wondo-kan., w II etapie wykonano elewację, ocieplono strop, wymieniono okna oraz pomalowano dachu). Koszt II etapu 34 267,63zł. - wykonano instalację grzewczą w budynku OPS Dąbrowa – koszt 11 400zł;
3.	Gazyfikacja gminy	Gmina, Mazowiecka Spółka Gazownicza	Zadanie sukcesywnie realizowane. Rozbudowa sieci gazowej zależy w dużej mierze od uwarunkowań ekonomicznych – wobec wzrastających cen gazu wiele gospodarstw domowych zrezygnowało z tego nośnika.
4.	Modernizacja dróg, ulic i chodników	Gmina	<p>W 2012r. modernizowano drogi gminne i powiatowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowano drogi gminnej Nr 30320 Lewików – Lipniki – koszt 166 861,00zł; - budowa parkingu z kostki brukowej na terenie ZS w Starym Pilczynie – koszt 48 820,79zł <p>W 2013r. zostały zrealizowane zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja drogi gminnej Nr 130617W w m. Budel – koszt 51 652,38zł; - przebudowa drogi gminnej Nr 3661009 Izdebno Kolonia – Wola Rowska – koszt 48 051,65zł; - modernizacja drogi gminnej Nr 130604W w m. Leokadia – koszt 94 288,00zł; - budowa chodnika dla pieszych w m. Celinów – koszt 12 840,30zł; - remont grodi gminnej Stary Pilczyn – Rywociny – koszt 30 748,61zł; - zakup przepustów na drogi gminne w miejscowościach: Zygmunt, Lewików, Wola Rowska, Celinów, Budel, Uścieniec, Sośninka, Izdebno Kolonia, Melanów – koszt 8 184,42zł; - budowa chodnika i podjazdu przy OSP Dąbrowa – koszt 17 761,14zł; <p>Gmina partycypowała również w kosztach remontów dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie gm. Łaskarzew:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi powiatowej Garwolin-Ruda Talubska – Łaskarzew – Polik - Maciejowice (dofinansowanie inwestycji prowadzonej przez Powiat

			Garwoliński na mocy porozumienia)– koszt 100 000,00zł
--	--	--	--

Realizacja celów w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego należy w dużej mierze do obowiązków podmiotów gospodarczych, osób fizycznych. Dotyczy to w szczególności zmiany źródeł ciepła oraz Termomodernizacji obiektów. Gmina może odgrywać rolę koordynatora działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego – głównym zadaniem w tym zakresie jest edukacja mieszkańców dotycząca oszczędnego zużycia energii cieplnej i elektrycznej, korzystania z proekologicznych nośników energii.

Stwierdzono, że na terenie Gminy w dalszym ciągu największe ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza pochodzą z niskiej emisji, a następnie z zakładów produkcyjnych oraz lokalnych kotłowni.

Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych jest zadaniem ponadlokalnym, zależnym ponadto od konstruktorów pojazdów i ich użytkowników.

3.3. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem.

Szacuje się, że zagrożenie hałasem drogowym stanowi około 80% wszystkich zagrożeń akustycznych środowisku. Największy wpływ na zwiększanie się poziomu hałasu na terenie Gminy Łaskarzew jest komunikacja drogowa i kolejowa, lecz teren gminy nie jest szczególnie narażony na szkodliwe oddziaływanie hałasu. Ruch samochody ograniczony jest do ruchu lokalnego tak, więc jego natężenie jest niewielkie. Linia kolejowa przebiegająca przez teren gminy prowadzona jest z dala od zabudowań i nie stanowi zagrożenia dla mieszkańców.

W latach 2012 – 2013 (a także we wcześniejszych latach) nie prowadzono badań hałasu (w tym komunikacyjnego) na terenie gm. Łaskarzew. Badania monitoringowe hałasu prowadzone w 2012r. na terenie województwa mazowieckiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykazały, że hałas komunikacyjny w dalszym ciągu jest jednym z największych zagrożeń i uciążliwości. Na podstawie pomiarów wykonanych w 2012r. oraz w latach poprzednich można stwierdzić, że poziom zagrożenia hałasem komunikacyjnym (liczba osób narażonych) zmalał w znaczący sposób. Wynik to z faktu, że w 2012 roku znowelizowano rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku podwyższając dla hałasu drogowego poziomy dopuszczalne od 5 do 10 dB.

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem w latach 2012-2013.

L.p.	Cel, kierunek działań	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego poprzez właściwe projektowanie dróg, modernizacje i remonty nawierzchni.	Gmina, zarządcy dróg	Zadanie bieżące. Związane z modernizacją dróg (omówione zostały w rozdziale: Powietrze).
2.	Edukacja ekologiczna	Szkoły	Edukacja realizowana w placówkach oświatowych. Udziały uczniów w konkursach, olimpiadach.

Na terenie Gminy Łaskarzew w latach 2012 – 2013 prowadzone były liczne prace zmierzające do poprawy infrastruktury drogowej, a co za tym idzie, zmniejszenie uciążliwości hałasowej. W tym przypadku niemożliwe jest jednak określenie, w jakim stopniu działania te przyczyniły się do ograniczenia uciążliwości hałasu. Zadania związane z modernizacją dróg przedstawiono w poprzednim rozdziale, dotyczących ochrony powietrza atmosferycznego. Ograniczenie uciążliwości hałasu jest zadaniem trudnym i wymagającym dłuższego czasu realizacji oraz znacznych nakładów finansowych.

3.4. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Zagadnienie związane z promieniowaniem elektromagnetycznym należy do najmniej rozpoznanych w gm. Łaskarzew. Prawo ochrony środowiska oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonanie badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku jest zadaniem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Na tereni gm. Łaskarzew, ani na terenie Powiatu garwolińskiego nie prowadzono badań poziomu pól elektromagnetycznych. Analiza wyników pomiarów wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów

dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m). W porównaniu do 2010 roku stwierdzono:

- dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców w 9 punktach wzrost a w 6 obniżenie poziomów pól elektromagnetycznych,
- dla miast poniżej 50 tys. w 5 punktach wzrost a w 4 obniżenie,
- dla obszarów wiejskich w 1 punkcie wzrost. Nie zarejestrowano jednoznacznego obniżenia.

Poza pomiarami, w ramach monitoringu prowadzono bazę źródeł pól elektromagnetycznych (łącznie z pomiarami wokół nich, które zostały wykonane przez zarządzających i jednostki kontrolujące), znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego, mogących wpływać negatywnie na środowisko. W żadnym przypadku pomiary nie wykazały przekroczeń w miejscach dostępnych dla ludności, czy też przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w latach 2012-2013.

L.p.	Cel, kierunek działań	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Tworzenie systemu powiadomiania ludności o oddziaływaniu pól elektromagnetycznych	Urząd Komunikacji Elektronicznej, operatorzy sieci komórkowych, WIOŚ	W ramach działań ogólnopolskich
2.	Badania poziomu pól elektromagnetycznych	Urząd Komunikacji Elektronicznej, WIOŚ	Nie realizowano w latach 2012 - 2013 na terenie gm. Łaskarzew

3.5. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed wystąpieniem poważnych awarii i zagrożeń naturalnych.

Na terenie gm. Łaskarzew dotychczas nie odnotowano żadnego przypadku skażenia środowiska w wyniku poważnej awarii. Na terenie gminy występuje jedynie ryzyko zaistnienia zagrożeń środowiska, które mogą być zarówno wynikiem katastrof wywołanych przez siły natury, jak również przez awarie infrastruktury technicznej.

Wieloletnie doświadczenia pozwalają na stwierdzenie, że zagrożenie powodziowe w Gminie Łaskarzew nie występuje. Rozlewiska naturalnych cieków wodnych nie mogą przyjąć katastrofalnych rozmiarów. Bieżąca obserwacja poziomu wody przez okolicznych mieszkańców, wynikająca z codziennego rytmu ich życia, skutecznie zaalarmuje

o zbliżającym się wystąpieniu wody z koryt rzek, (jeżeli takie nastąpi). Pozwoli to na podjęcie skutecznych działań zapobiegających ujemnym skutkom przekroczenia stanów brzegowych. Również zagrożenie katastrofalnym podtopieniem w gm. Łaskarzew nie występują. Zjawisko to w małej skali jest powodowane przez wysoki poziom wody powstały na skutek gwałtownych roztopów po bardzo śnieżnej zimie bądź po długotrwałych ulewnych deszczach (ciągły, intensywnie padający deszcz). Przepustowość koryt rzek i zasilających je cieków wodnych mogą okazać się być małe. Nie będą mogły one przyjąć wód do nich spływających. Zalaniu mogą ulec przyległe tereny. Korzystną okolicznością jest stopniowe narastanie tego typu zagrożeń. Od pojawienia się jego przesłanek do osiągnięcia poziomu alarmowego upływa zwykle kilka dni. Pozwoli to na podjęcie skutecznych działań zapobiegających ujemnym skutkom.

Pożary należą do najczęściej występujących zagrożeń. Duże zagrożenie pożarami (ze względu na dużą ilość materiałów palnych) stwarza sieć paliw płynnych, a także punktów dystrybucji lekkich paliw gazowych (Izdebno Kolonia, Stary Pilczyn).

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie ochrony przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi w latach 2012-2013.

L.p.	Cel, kierunek działań	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Zapobieganie poważnym awariom	Starostwo Powiatowe, Straż Pożarna, Policja, Centrum Zarządzania kryzysowego	uczestnictwo w szkoleniach oraz doskonalenie umiejętności pracowników odpowiedzialnych służb ratowniczych i prewencyjnych
2.	Ochrona ludności przed skutkami poważnej awarii lub klęsk żywiołowych	Starostwo Powiatowe, Straż Pożarna, Policja, Centrum Zarządzania kryzysowego, RZGW, WZMiUW	Powstanie i rozwój Powiatowego Centrum Reagowania Kryzysowego; utrzymanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratowniczego na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęsk żywiołowych; wydatki związane z zadaniami w zakresie obrony cywilnej.
3.	Wyposażenie jednostek ratowniczych w sprzęt	Gmina	Utrzymanie i wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych m.in. zakup paliwa do samochodów i motopomp oraz remonty i zakup sprzętu strażackiego oraz modernizacja

			<p>remiz OPS, organizowanie zawodów strażackich, zakup umundurowania dla strażaków, wypłata ekwiwalentu. Zostały wykonane następujące rzeczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja OSP Dąbrowa; - modernizacja OSP A Uścieniec – Krzywda; - modernizacja OSP Grabina; - Modernizacja OSP A Stary Pilczyn; <p>Zakupiono:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rękawice ochronne - buty gumowe i skórzane; - hełmy strażackie - węże tłoczne; - pilarkę do drewna <p>Gmina otrzymała dofinansowanie na zakup sprzętu i umundurowania w wysokości: 28 455,00zł. Przekazano dofinansowanie na zakup pojazdu ratowniczego – ambulansu.</p>
--	--	--	---

Na terenie gminy Łaskarzew funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Zespół jako organ pomocniczy Wójta Gminy Łaskarzew zapewnia wykonywanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego i podejmuje działania polegające na:

- zapobieganiu sytuacjom kryzysowym;
- przygotowaniu posiadanych sił i środków do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań;
- reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.

3.6. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu.

Gmina Łaskarzew posiada 28,3km² lasów, co zajmuje blisko 33% powierzchni i daje piąte miejsce w powiecie garwolińskim gdzie średnia lesistość wynosi 27,72%, a w woj. mazowieckim 22,5%. Tereny leśne zarządzane są przez Nadleśnictwo Garwolin. Obszary leśne znajdują się głównie w środkowej, północnej i północno – zachodniej części gminy. ich struktura przestrzenna jest korzystna z uwagi na równomierne rozmieszczenie i wysoki stopień ciągłości ekologicznej. Lasy państwowe stanowią 40,84% a lasy niepaństwowo 59,16%

powierzchni. pełnią one funkcję gospodarczą i ochronną (wodochronną i ostoję dla zwierząt chronionych). Głównym gatunkiem w lasach na terenie Nadleśnictwa Garwolin (w tym gminy Łaskarzew) jest sosna, zajmująca około 80% powierzchni leśnej. Drugim pod względem udziału gatunkiem jest dąb, który stanowi około 10% powierzchni, następnie brzoza oraz olsza. Pozostałe gatunki takie jak: osika, świerk, modrzew, topola, grab, jesion, lipa, klon łącznie zajmują 1% powierzchni leśnej. W podszybie występują: kruszyna, jarzab, bez koralowy, jałowiec i czeremcha amerykańska. W runie leśnym dominują: borowiki, jeżyny, szczawik zajęczy, paprocie i trzcinnik piaskowy.

Na obszarze gminy Łaskarzew znajduje się 6 obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody. Wszystkie są pomnikami przyrody ożywionej, są to pojedyncze drzewa – dąb szypułkowy.

Tabela 11: Pomniki przyrody w gminie Łaskarzew

Lp.	Obiekt/ Gatunek	Nr orzeczenia	Miejscowość	Stanowisko	Uwagi
1	Dąb szypułkowy	349	Izdebno	Grunt leśny oddz. 202	Uszkodzony, obwód 450cm
2	Dąb szypułkowy	350	Wola Łaskarzewska	Działka bud. Wola Łask. 16A	Wł. Prywatna 2 pnie
3	Dąb szypułkowy	275	Leokadia	pastwisko	Stan dobry
4	Dąb szypułkowy	38/88	Dąbrowa	Pole NE od wsi	Stan dość dobry
5	Dąb szypułkowy	20/2003	Izdebno	Działka 171	Stan dobry
6	Dąb szypułkowy	20/2003	Izdebno	Grunt leśny oddz. 262	Stan dobry, obwód 365cm

Obszary chronione i cenne przyrodniczo:

- Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu zgodnie z rozporządzeniem wojewody siedleckiego z dnia 30 września 1993 roku. Obszar ten zajmuje powierzchnię 70.70 ha, obejmuje on prawobrzeżny fragment doliny Wisły. W jego skład wchodzi zachodnia część gminy
- Obszar Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 215 „Subniecka warszawska”, w zakresie przewidzianym w przepisach szczególnych.
- Uroczyska występujące na terenie lasów państwowych: Romanów (333,4 ha), Izdebno (445,5 ha), Wola Rowska (180,1 ha).

Na terenie gminy Łaskarzew w październiku 2012r. został utworzony nowy Rezerwat Przyrody Polesie Rowskie. Położony jest na terenie Leśnictwa Izdebno w Nadleśnictwie Garwolin. Łączna powierzchnia Polesia to 3,87ha. Na terenie rezerwatu odnotowano występowanie takich gatunków chronionych, jak rosiczka okrągłolistna i pływak zwyczajny – rośliny owadożerne, bagno zwyczajne – rozpoznawalne po charakterystycznym zapachu, mech o nazwie bielistka siwa – przypominający zielone poduszki oraz kruszyna pospolita, – której kora posiada właściwości lecznicze. Rosną tam także rzadkie mchy, takie jak: torfowiec czerwonawy, błotny, a także widłaczek torfowy i widłak jałowcowaty. Są to ważne miejsca rozrodu dla płazów, a wśród nich żaby moczarowej, żaby jeziorkowej, żaby trawnej oraz miejsca stałego przebywania gadów, takich jak zaskroniec, jaszczurka żyworodna, żmija zygzakowata.

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w latach 2012-2013.

L.p.	Cel, kierunek działania	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Ochrona terenów chronionych i przyrodniczo cennych	Gmina, Powiat, RDOŚ, GDOŚ	Zadania w trakcie realizacji
2.	Tworzenie terenów rekreacyjnych	Gmina	Utworzenie 3 szkolnych placów zabaw (SP Krzywda, SP Dąbrowa, ZS Izdebno) - koszt 360 199,69
3.	Pielęgnacja zieli (pasów drogowych)	Gmina	- odmulanie rowów (Izdebno, Izdebno Kolonia) – koszt 17 335,72zł; - czyszczenie rowów w m. Lewików, Sośninka, Budel, Izdebno Kolonia – koszt 21 346,65zł.
4.	Weryfikacja klasyfikacji gruntów i uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych	Powiat	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
5.	Motywowanie społeczności lokalnych do działania	Gmina, mieszkańcy	Prace przy pomniku ku czci ofiar spalenia wsi Wanaty – koszt 4 130,00zł.

3.7. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni terenu, surowców mineralnych i gleby.

Gleby stanowią ważny element środowiska przyrodniczego, który współtworzy warunki siedliskowe do życia biologicznego na danym obszarze. Jako środek do produkcji rolnej, gleba podlega szczególnej ochronie.

Struktura użytkowania terenów gminy Łaskarzew jest typowa dla rolniczych gmin wiejskich. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, stanowią 81%. Na gruntach zurbanizowanych i zabudowanych dominują tereny zabudowy mieszkaniowej 45% oraz tereny dróg 44%. Najmniejszy udział w ogólnej strukturze użytkowania gruntów gminy Łaskarzew stanowią: nieużytki 58ha (0,07%) oraz grunty pod wodami 19ha (0,2%). W gminie przeważają grunty V i VI klasy.

W zachodniej, północnej i centralnej części powiatu, tj. w gminach Wilga, Łaskarzew, Pilawa, Garwolin, Górzno - skałą macierzystą gleb są utwory lodowcowe i wodnolodowcowe (głównie piaski) oraz utwory współczesne (mady, torfy, mursze). Pod względem typologicznym gleby są mało zróżnicowane. Występują gleby pseudobielicowe, brunatne wylugowane i kwaśne, czarne ziemie zdegradowane, mady oraz gleby hydrogeniczne (bagienne). Na znacznych obszarach występują gleby pseudobielicowe zbudowane z piasków gliniastych lekkich lub piasków słabogliniastych należące do kompleksów: żytniego słabego oraz żytniego dobrego i żytniego bardzo słabego. Czarne ziemie zdegradowane wytworzone z piasków słabogliniastych występują głównie w dolinie Promnika. Gleby te zostały zaliczone do kompleksu zbożowo-pastewnego słabego oraz kompleksu użytków zielonych słabych. Według stanu na koniec 2011 r. powierzchnia gruntów rolnych zdegradowanych i zdewastowanych objętych obowiązkiem decyzyjnym rekultywacji w powiecie wynosiła 1,27ha. Grunty te położone są na terenie gminy Łaskarzew, a ich degradacja jest wynikiem działalności gospodarczej w zakresie wydobywania kopaliny.

Należy również dodać, że na terenie gminy Łaskarzew jest zarejestrowana kopalnia pozyskująca kopaliny złoża kruszywa naturalnego w Krzywdzie. Kopalnia należy do osoby fizycznej. Osoba ta uzyskała koncesję, która została udzielona przez Starostwo Powiatowe w Garwolinie. Wielkość rocznego wydobycia nie przekracza 20 000m³.

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni terenu, surowców mineralnych i gleby w latach 2012-2013.

L.p.	Cel, kierunek działań	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej i zanieczyszczenia	Osoby uprawiające ziemię	Zadanie ciągłe
2.	Zmniejszenie degradacji chemicznej i fizycznej gleb oraz gruntów	Osoby uprawiające ziemię	Zadanie ciągłe
3.	Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie ochrony powierzchni ziemi i gleb. Edukacja dla osób uprawiających ziemię	Ośrodki doradztwa rolniczego	Upowszechnianie zasad Dobrej praktyki rolniczej
4.	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin	Starosta	Zadanie ciągłe

3.8. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej.

Edukacja ekologiczna, czyli podnoszenie świadomości ekologicznej całego społeczeństwa jest podstawowym warunkiem spełnienia założeń idei zrównoważonego rozwoju. Dotyczy to zarówno młodego pokolenia jak i ludzi dorosłych na wszystkich płaszczyznach życia. Edukacja ekologiczna zależy od działań o charakterze ciągłym i długofalowym.

Na terenie Gminy Łaskarzew edukacja ekologiczna prowadzona jest w sposób mało różnorodny. W najszerszym zakresie zadania z edukacji ekologicznej wypełniają szkoły, placówki kulturalne i organizacje pozarządowe. Zadania związane z edukacją ekologiczną dla mieszkańców Gminy Łaskarzew były realizowane również we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Garwolinie.

Edukacja ekologiczna prowadzona była w zorganizowanym systemie kształcenia uczniów na wszystkich szczeblach systemu oświaty. Prowadzone były następujące działania:

- realizacja zajęć zawierających elementy edukacji ekologicznej w przedszkolach;
- uczestnictwo uczniów w olimpiadach, konkursach;
- zaangażowanie szkół i uczniów w akcjach „Sprzątanie Świata”
- akcja dotycząca segregacji odpadów w szkołach;

- sporządzenie i rozprowadzenie wśród mieszkańców różnych materiałów informacyjnych (ulotek itp.);

- zamieszczanie informacji na stronie internetowej www.laskarzew.pl

Stan realizacji celów, kierunków działań i zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14. Stan realizacji celów, kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej w latach 2012-2013.

L.p.	Cel, kierunek działań	Jednostka realizująca	Stopień realizacji
1.	Akcje sprzątanie świata	Szkoły, gmina	Zadanie cykliczne
2.	Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej	Szkoły, gmina	Zadanie ciągłe
3.	Informacja - sporządzenie i rozprowadzenie wśród mieszkańców różnych materiałów informacyjnych	Gmina	Zadanie ciągłe

4. Osiągnięte wskaźniki wykonania celów w Programie ochrony Środowiska.

Podstawą monitoring-u realizacji Programu Ochrony Środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury techniczno – inżynierskiej. W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Łaskarzew nie zapołowano konkretnych wskaźników, niemniej, w niniejszym Raporcie przedstawiono propozycję wskaźników możliwych do zastosowania podczas sporządzania aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.

Tabela. 15 Wskaźniki efektywności Programu Ochrony Środowiska

Proponowany zestaw wskaźników monitoring realizacji Programu ochrony środowiska

WSKAŹNIKI	JEDNOSTKA	STAN NA DZIEŃ 31.12.2013r
Długość sieci wodociągowej	km	50,2
Połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków	sztuk	1181

mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5000
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	90%
Woda dostarczona gospodarstwom domowym siecią wodociągową	m3	116448
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m3/rok	21
Zużycie wody na jednego odbiorcę	m3/rok	96
Liczba ujęć wody	sztuk	4
Zużycie wody w przemyśle	m3/rok	7 11648
Pobór wód podziemnych na cele przemysłowe	dam3/rok	bd
Długość sieci kanalizacyjnej	km	5,28
Połączenia sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	166
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	%	10,5%
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	487
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	11%
Ścieki komunalne odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	16,3
Ścieki oczyszczone komunalne doprowadzone siecią kanalizacyjną, dowożone i wody infiltracyjne	dam3	17,7
Ścieki komunalne oczyszczane biologicznie	%	bd
Odprowadzane ścieki przemysłowe	dam3	bd
Ścieki oczyszczone przemysłowe	dam3	bd
Oczyszczalnie ścieków przemysłowe	sztuki	0
Przepustowość oczyszczalni ścieków przemysłowych	m3/doba	-
Oczyszczalnie ścieków komunalne	sztuk	1
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków	osoba	487
Długość czynnej sieci gazowej	km	19,05
Odbiorcy gazu z sieci	gosp. domowe	252
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	bd
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	bd
Czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	sztuk	242
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. domowe	bd
Zużycie gazu z sieci	tys. m3	1 431,42

Zużycie gazu z sieci na jednego mieszkańca	m3	bd
Zużycie gazu z sieci na jednego odbiorcę	m3	bd
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m3	bd
Wskaźnik lesistości	%	37,1%
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	
Powierzchnia rezerwatów przyrody	ha	3,87
Parki krajobrazowe	ha	0
Obszary chronionego krajobrazu	ha	
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	0
Użytki ekologiczne	ha	0
Pomniki przyrody	sztuk	6
Wydatki budżetu gminy ogółem na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną	złoty	bd
Wydatki budżetu gminy na oczyszczanie gminy	złoty	bd
Wydatki budżetu gminy na usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest	złoty	0
Wydatki budżetu gminy na utrzymanie zieleni	złoty	0
Wydatki budżetu gminy na gospodarkę ściekową, zaopatrzenie mieszkańców w wodę pitną i ochronę wód	złoty	bd
Wydatki budżetu gminy na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową	złoty	bd
Jakość powietrza - klasa strefy mazowieckiej określona na podstawie kryterium ochrona zdrowia	-	C
Liczba wydanych decyzji środowiskowych	sztuk	2
Rodzaje i liczba zdarzeń mogących spowodować nadzwyczajne zagrożenia środowiska	opis	0
Dane liczbowe o imprezach, festynach, akcjach, wydawnictwach propagujących ekologiczne postawy	opis	Akcja "Sprzątanie Świata", informacja dotycząca segregacji odpadów podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej oraz na tablicach ogłoszeń w sołectwach

5. Propozycja zmian w Programie Ochrony Środowiska

Potrzeba dokonania zmian w programie Ochrony Środowiska wynika przede wszystkim z konieczności dostosowania go do przepisów wynikających z aktualnie obowiązującego prawa krajowego, przyjętych dokumentów planistycznych szczebla krajowego i wojewódzkiego w stanie środowiska na terenie Gminy Łaskarzew.

Program Ochrony Środowiska zostanie zaktualizowany na przełomie 2014/2015 roku. Następną weryfikacja dokumentu i aktualizacja będzie miała miejsce w 2018r.

W aktualizacji uwzględnione zostaną uchwalone do tej pory dokumenty planistyczne lub programowe na poziomie powiatowym, krajowym i wojewódzkim, w którym zawarte zostaną zapisy dotyczące szeroko pojętej ochrony środowiska.

6. Podsumowanie

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232) nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy Raportu, przyjęto za główny cel niniejszego opracowania analizę realizacji przyjętych priorytetów i celów ekologicznych w obniesieniu do stanu środowiska faktycznego i prawnego

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie Gminy Łaskarzew oraz w kontekście konkretyzacji wielu zmierzeń inwestycyjnych przyjętych przez Gminę.

Stan środowiska na terenie Gminy nie uległ widocznemu pogorszeniu, nie odnotowano także znaczących efektów w jego poprawie.

W największym wymiarze realizowane zadania związane z ochroną wód powierzchniowych – rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

W następnej kolejności realizowano działania zmierzające do poprawy jakości nawierzchni na drogach gminy.

Prowadzono edukację ekologiczną mieszkańców, zarówno w placówkach oświatowych, jak również dla dorosłych postaci informacji (ulotki, plakaty). Jednak jej zakres i różnorodność były niewielkie, co wymaga zmian w przyszłości.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyna tego są przede wszystkim niedostateczne środki własne, mogące stanowić wkład własny w pozyskiwanych środkach finansowych zewnętrznych.